

บันทึกวาฬไทย : 27 กันยายน 2559 เรือ 02 ร่วมกับ ศวทบ.

ภาพวาฬ 3 ตัวที่ว่ายเคียงคู่กันไปแบบนี้ ไม่ได้เห็นกันบ่อยๆ และยังรู้สึกแปลกมากๆ เมื่อการว่ายเคียงคู่กันสามตัวนี้เป็นไปเป็นเวลานานกว่าชั่วโมง มองเผินๆเหมือนไม่มีอะไรพิเศษแต่สำหรับคนที่คอยติดตามดูพฤติกรรมของวาฬไทยฝูงนี้แล้วต้องเรียกว่าเห็นว่าเป็นพฤติกรรมที่แปลกจนต้องติดตามอย่างยิ่ง

เท่าที่ออกเรือสำรวจมาตั้งแต่ปี 2554 จนมาถึงขณะนี้ เราได้พบเห็นการหากินร่วมกันบ้างเหมือนกัน แต่ส่วนใหญ่จะเป็นหากินใกล้ๆกันสักสองตัว มีบ้างที่เห็นมีตัวที่สามมาป้วนเปียนอยู่ด้วยแต่จะอยู่ด้วยกันไม่นาน เท่าที่ผมเคยจำได้ก็เคยพบลักษณะคล้ายๆกันนี้เกิดขึ้นเมื่อปี 2555 กับแม่ก้นยาและลูกชื่อ เจ้ามารวย ในครั้งนั้นมีวาฬเข้ามาติดตามใกล้ๆอยู่ด้วยเป็นเจ้าตริย แต่การติดตามนี้ก็เป็นการประมาณสักยี่สิบนาทีถึงครึ่งชั่วโมงและเป็นการป้วนเปียนอยู่ในบริเวณเดียวกัน แต่ครั้งนี้เรามองเห็นเจ้าวาฬ 3 ตัวนี้ตั้งแต่เวลาประมาณ 13:40น. และเห็นเขากิ่งสามตัวว่ายเคียงคู่กันไปเรื่อยๆผลัดกันขึ้นหายใจบางครั้งก็ขึ้นพร้อมๆกันไปกว่าชั่วโมงถึงแยกจากกัน

แม้ตอนที่แยกออกมาจากคู่แม่ลูกก็เพราะมีวาฬอีกตัว (แม่พาฝัน) ว่ายเข้าไปใกล้ เจ้าวาฬตัวนี้ก็รีบว่ายเข้ามาหา จนแม่พาฝันยังทำพฤติกรรมแปลกๆให้เราเห็นคือว่ายถอยหลังและดำลงพร้อมยกหางตึ้นน้ำนับเป็นครั้งแรกๆที่เราได้เห็นพฤติกรรมแบบนี้

แม่พาฝันว่ายน้ำถอยหลัง

ตอนที่วาฬ3ตัวนี้ขึ้นมา พวกเราต่างมักจะทราบกันดีอยู่ว่ามักจะเป็นวาฬแม่ลูกคู่หนึ่งเสมอ เราสามารถมองเห็นเจ้าตัวเล็กเคียงข้างแม่ของเขาเสมอๆ พ่อคู่แม่ลูกขึ้นเรามักจะบอกได้ว่าเป็นตัวไหน แต่ครั้งนี้ขนาดว่ามือเขียนอย่างคุณขาวและน้องตองที่อยู่บนเรือแล้วยังเจิบออยู่(สงวนท่าที)ไม่อยากจะรีบพูดออกไปว่าตัวไหนเพราะกำลังพิจารณาดูว่าเจ้าวาฬตัวเล็กที่ว่ายคู่ไปมานั้น บางทีก็ไปใกล้ตัวหนึ่งบางทีก็มาใกล้อีกตัวหนึ่งเลยไม่ค่อยแน่ใจว่าเจ้าตัวเล็กมันลูกของตัวไหนกันแน่ถึงยังไม่อยากฟันธงไปอย่างรวดเร็วนั่นเอง

สักพักเราก็เริ่มรู้แล้วว่าที่ว่ายอยู่คู่แม่ลูกนี่คือแม่ใหม่ที่ทางศวทบ.ได้พบเมื่อเดือนที่แล้วสุดๆ ร้อนๆคือ “แม่กล้าและลูกน้อยที่ยังไม่ได้ตั้งชื่อ” แต่ที่ค่อนข้างจะทำให้ผมรู้สึกใจเสียและไม่ค่อยอยากยอมรับความจริง คือ เจ้าตัวที่ว่ายตามคู่นี้มาติดๆและบ่อยครั้งที่เห็นแทรกกระหว่างแม่กล้ากับลูกน้อยบ่อยๆซึ่งถ้าปกติเราก็อาจจะนึกว่าเป็นตัวผู้ที่พยายามเข้าแทรกเพื่อเข้าจับคู่ใหม่แต่ครั้งนี้จากการที่พวกเราได้ตามศึกษาพวกเขามาตลอดและค่อนข้างมั่นใจในลักษณะของครีบหลังที่ปรากฏให้เห็นและรอยแผลข้างตัวในตำแหน่งที่เราจับจ้องอยู่เพื่อยืนยันเพิ่มเติมจากการดูครีบหลังเพื่อเพิ่มความมั่นใจจากการสะสมประสบการณ์จากการทำ Photo ID ที่เราตามต่อเนื่องมาตลอด พวกเราทุกคนก็ลงความเห็นได้เหมือนกันว่า วาฬตัวที่ว่ายมาด้วยกันกับแม่กล้าและลูก เป็น ... “แม่เพชร” ใช้ครีบ..เป็นวาฬเพศเมียเหมือนแม่กล้านั้นแหละครับ

แม่เพชรกับรอยแผล (ซ้าย) และลูกน้อยของแม่กล้า (ขวา)

พฤติกรรมที่เห็นก็ไม่ใช้การพยายามจับคู่ แม่เพชรมาทำอะไรกับ แม่กล้าและลูกน้อย ลูกแม่เพชร (ที่ทางศูนย์ฯตั้งชื่อไว้คร่าวๆ ว่า เจ้าพลอย) หายไปไหน ? เราพบเค้าเมื่อตุลาคมปี2558มาถึงขณะนี้ยังไม่ครบปีเลย ตัวลูกยังไม่น่าจะแยกจากแม่ไปได้ทันใดนั้นภาพซากวาฬน้อยที่เราได้ไปผ่ามาเมื่อต้นเดือนสิงหาคมพูดเข้ามาในความคิดผมทันที

อาจจะเป็นความคิดของผมที่ใช้อารมณ์พาตัวเองให้เศร้าหมองไปเองก็ได้ครับ จนบัดนี้เรายังไม่สามารถบอกได้จริงๆว่าเจ้าตัวน้อยนั้นเป็นลูกของตัวไหนกันแน่ เรื่องวาฬในไทยยังคงต้องเป็นเรื่องที่ใช้คำว่า คาดการณ์เอาเสียส่วนใหญ่เพราะเรายังมีความกำกวมในเรื่องของสัตวชนิดนี้ไม่พอเราเพิ่งเริ่มและยังต้องเรียนรู้และต้องการการสนับสนุนในหลายๆด้านอีกเยอะ

ครีบลหลังแม่กลา (ซ้าย) ปากแม่เพชร (ขวา) ลูกแม่กลา (กลาง)

ภาพแม่วาฬสองตัวว่ายไปด้วยกันและคลอเคลียไปกับเจ้าตัวเล็กตัวเดียวนั้นทำให้ผมอดคิดไม่ได้ว่าเมื่อแม่เพชรซึ่งผมคิดว่าอาจจะเสียลูกของเธอไปแล้ว

... เธออาจจะพยายามหาสิ่งที่ทดแทนหรืออาจจะเกิดความรู้สึกบางอย่างที่ทำให้เธออยากเข้ามาอยู่ใกล้ๆ วาฬที่มีลูกเล็กๆ เหมือนที่เธอเคยมีบ้างหรือเปล่า ?

ผมคิดของผมแบบคนธรรมดาๆ ไม่ยึดโยงกับวิชาการใดๆ ทั้งสิ้น มันอาจจะไม่ได้เป็นอย่างที่ผมคิดเลยสักนิดก็ได้

... อาจเป็นแค่ความบังเอิญที่ทั้งสามตัวมาว่ายด้วยกันแค่นั้น

... หรือมันอาจเป็นภาวะที่วาฬที่มีลูกแล้วเสียลูกไปอย่างรวดเร็วแต่ยังมีภาวะความเป็นแม่อยู่เลยพยายามที่ยังจะให้มันวาฬตัวเล็กๆ อยู่ก็อาจเป็นไปได้อีกเหมือนกัน

... หรือมันอาจจะแค่ไม่อยากอยู่ตัวเดียวในช่วงนี้

เข้าใจว่าเป็น หางแม่เพชร

แม่เพชรกับรอยข้างลำตัว

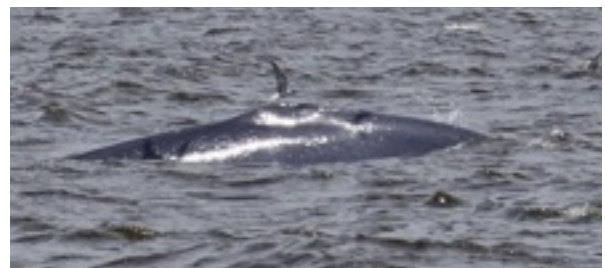
วันนี้เรายังไม่รู้อะไรเพิ่มเติมเท่าไร แต่ผมหวังว่าถ้าเราพยายามมากพอ เราคนไทยจะได้เรียนรู้เพื่อให้เข้าใจ “วาฬไทย” ของเราฝูงนี้ให้ได้มากขึ้นทัดเทียมกับนักวิชาการในประเทศอื่นๆ ที่เขาศึกษาวาฬกันทั่วโลก ให้เราได้สามารถมีข้อมูลและหลักความรู้ที่สามารถใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ได้ทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ เช่นกันครับ

ทุกวันนี้เท่าที่เรช่วยกันมากับ ศวทบ.ประสานข้อมูลช่วยกันก็สามารถออกสำรวจและทำphoto ID ที่น่าจะมีความแม่นยำในการระบุตัวตนของวาฬได้ไม่น้อยกว่า 80-90% ผมหวังว่าในอนาคตเราจะทำได้ดียิ่งๆขึ้นไปกว่านี้ในทุกๆด้านไม่ว่าจะเป็นการระบุตัวตนด้วยวิธี Photo ID หรือ วิธีระบุจาก DNA เราจะสามารถมีทุนที่จะออกทำการสำรวจที่ได้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้นและถี่มากขึ้นเพื่อจะทำให้ข้อมูลการพบเห็นและติดตามมีความแม่นยำและถูกต้องมากขึ้นอีกทั้งอาจจะสามารถลาดตระเวนจนประสมเหตุและเข้าช่วยเหลือเมื่อสัตว์เหล่านี้อยู่ในอันตรายให้พ้นภัยได้อย่างทันทีโดยไม่ต้องมาพบเห็นวาฬตัวแม่ที่ต้องสูญเสียลูกของมันไปก่อนวัยอันควรอีกต่อไป ... ผมฝันของผมแบบนี้แหละครับ

วันนี้เราสำรวจพบวาฬ9ตัวแต่ถ่ายได้ไม่ครบทุกตัว ระยะเวลาไม่คอยโผล่ปากบ่อยๆเหมือนปีก่อนๆยังทำให้การระบุตัวตนของวาฬต้องดูเอาจากครีบหลังเป็นหลักใหญ่

แม่วันสุข และ เจ้ามีสุข

เจ้าศรีสุข กับหลังเรียบๆ

เจ้าตึก มาหาเรา และ ทีมศวทบ.ข้างๆ เรือ

กองทัพแมงกะพรุน

วาฬที่พบในวันที่ 27 ก.ย. 2559 รวมทั้งสิ้น 9 ตัว

มี เจ้าศรีสุข , แม่พาฝัน , เจ้าหรรษา , แม่วันสุข , เจ้ามีสุข , แม่เพชร , แม่กล้า และ ลูกน้อย

ปิดท้ายด้วย เจ้าตึกที่ชอบมาโผล่ข้างๆเรือ แบบไม่รู้เนื้อรู้ตัว และ ใกล้เคียงขนาดละอองลมหายใจปลิวมาโดนตัวเปียกเลยทีเดียวนะครับ